

John & Isabella

HAFIZAYI
HAREKETE
GEÇİRMEK:
KADINLARIN
TANIKLIĞI
**MOBILIZING
MEMORY:
WOMEN
WITNESSING**

HAFIZAYI HAREKETE GEÇİRMEK: KADINLARIN TANIKLIĞI

MOBILIZING MEMORY: WOMEN WITNESSING

5 Eylül/September – 3 Ekim/October 2014 – DEPO

Sanatçılar Artists

Gülçin Aksoy, Hera Büyükaşçıyan, Silvina Der-Meguerditchian, Hakikat Adalet Hafıza Merkezi [Truth Justice Memory Center], Gülsün Karamustafa, Susan Meiselas, NarPhotos [Serra Akcan, Fatma Çelik, Gülşin Ketenci, Aylin Kızıl, Serpil Polat], Lorie Novak, Emine Gözde Sevim, Aylin Tekiner

Küratörler Curators

Ayşe Gül Altınay, Işın Önol

Tasarım Design

Fürüzan Melis Bağatır
www.melisbagatir.com

Katalog Çeviri [İngilizce'den Türkçe'ye]

Translation of the Catalogue [From English to Turkish]
Gülin Ekinci

Baskı Print

A4 Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Yeşilce Mah. Oto Sanayi Sitesi Donanma Sok.
No:16 D:1-2 Seyrantepe, Kağıthane / İstanbul
Tel: +90 212 281 64 48, +90 212 281 53 64
www.a4ofset.com info@a4ofset.com

Birinci Basım 2014 / 500 adet

First Published in 2014 / 500 copies

Metin Geogrotesque yazı karakterinde dizilmiştir.

The text is set in Geogrotesque typeface.

DEPO

Lüleci Hendek Caddesi, no. 12, Tophane, İstanbul
Ziyaret saatleri / Visiting hours: 11:00 - 19:00
{Salı – Pazar / Tuesday – Sunday}
tel: 212 292 39 56
www.depoistanbul.net

Center for the Study of Social Difference at Columbia University: socialdifference.columbia.edu
Columbia Global Centers | Turkey: globalcenters.columbia.edu/istanbul

ATÖLYE: EYLEM İÇİN HAFIZAYI HAREKETE GEÇİRMEK

WORKSHOP: MOBILIZING MEMORY FOR ACTION

"Hafızayı Harekete Geçirmek: Kadınların Tanıklığı" sergisi "Eylem için Hafızayı Harekete Geçirmek" başlıklı beş günlük bir atölye çalışmasının kapsamında gerçekleştirilmiştir. Atölye hafıza pratiklerinin hayata geçirdiği aktivist çalışmaları analiz eden akademisyenler, sanatçılar ve aktivistlerden oluşan uluslararası bir grubu bir araya getiriyor. Columbia Üniversitesi Toplumsal Farklılık Çalışmaları Merkezi'nin "Değişim Yaratın Kadınlar" inisiyatifinin başlattığı proje Columbia Global Centers işbirliğinde yürütülüyor. İlk olarak 2013'ün Aralık ayında Şili'deki Columbia Global Centers'daki bir buluşmayla başlayan proje, Eylül 2014'te Columbia Global Centers | Turkey, Sabancı Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Forumu, ve DEPO evsahipliğinde İstanbul'da devam ediyor. Destek veren kuruluşlar arasında Blinken Avrupa Enstitüsü, Sabancı Üniversitesi, Hemispheric Performans ve Politika Enstitüsü, Hakikat Adalet Hafıza Merkezi ve Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği bulunuyor. Önde gelen 35 akademisyen, sanatçı ve aktivistin katılımıyla yapılacak İstanbul programında bir çalıştay, bir sergi ve kataloğu, belgesel gösterimleri, tiyatro gösterileri ve akabinde yapılacak söyleşi ve bir dizi yuvarlak masa toplantısı yer alıyor.

The "Mobilizing Memory: Women Witnessing" exhibition occurs in the context of a five-day workshop on "Mobilizing Memory for Action" that brings together an international group of scholars, artists, and activists to analyze the activist work memory practices can enable. The workshop is part of Columbia University's "Women Creating Change" initiative led by the Center for the Study of Social Difference and organized in collaboration with the Columbia Global Centers. "Mobilizing Memory for Action" began in December 2013 with a workshop at the Columbia Global Centers in Chile and continues in September 2014 with activities in Istanbul hosted by Columbia Global Centers | Turkey, Sabancı University Gender and Women's Studies Forum and DEPO Istanbul. Support has also been provided by the Blinken European Institute, Sabancı University, Hemispheric Institute of Performance and Politics, the Truth Justice Memory Center and Friedrich-Ebert-Stiftung Turkey Office. The Istanbul program consists of a workshop with 35 leading scholars, artists and activists from Turkey, the United States, Chile and other contexts; an art exhibition and catalogue; documentary screenings; theater performances and post-performance discussions; and a series of public roundtables.

Proje Koordinatörleri Project Coordinators

Ayşe Gül Altınay, Asena Günel, Marianne Hirsch, Jean Howard, Rana Zincir Celal

Akademik Danışmanlar Academic Supervisors

Ayşe Gül Altınay, Marianne Hirsch, Jean Howard, Diana Taylor

Proje Destek Ekibi Project Support Team

Andrea Michelle Crow, Aslı Çetinkaya, Alyssa Greene, Vina Tran, Ragıp Zık

Yuvarlak Masa Toplantıları

SOYKIRIM, SAVAŞ VE SİYASİ BASKILARIN CİNSİYETLENDİRİLMİŞ ANILARIYLA "YÜZLEŞMEK"

Public Roundtables

"COMING TO TERMS" WITH GENDERED MEMORIES OF GENOCIDE, WAR, AND POLITICAL REPRESSION

17 September/Eylül 2014 13:00-19:00

METİNLER TEXTS.....08-24

DİRENİŞ OLARAK TANIKLIK ETMEK.....08

WITNESSING AS RESISTANCE

Marianne Hirsch

Jean E. Howard

KADINLAR HAFIZAYI HAREKETE GEÇİRİYOR: BOZULMAMIŞ KAMERALAR.....11

WOMEN MOBILIZING MEMORY: UNBROKEN CAMERAS

Işın Önol

SANATÇILAR ARTISTS.....25-45

GÜLÇİN AKSOY.....26

HERA BÜYÜKTAŞÇIYAN.....28

SILVINA DER-MEGUERTITCHIAN.....30

HAKİKAT ADALET HAFIZA MERKEZİ.....32

TRUTH JUSTICE MEMORY CENTER

GÜLSÜN KARAMUSTAFA.....34

SUSAN MEISELAS.....36

NARPHOTOS.....38

LORIE NOVAK.....40

EMİNE GÖZDE SEVİM.....42

AYLİN TEKİNER.....44

TEŞEKKÜRLER ACKNOWLEDGEMENTS.....46

DİRENİŞ OLARAK TANIKLIK ETMEK WITNESSING AS RESISTANCE

Marianne Hirsch
Jean E. Howard

Susturulmaya ve unutmaya, devlet gücüne ve eylemsizliğe karşı direnişte, genel direniş pratikleri içinde tanıklığın nasıl bir rolü var? Geçmişteki şiddetin bugünün hafızasından silinmesine karşı mücadelede ve gelecek kuşaklar için yeni ufuklar ve hikâyeler oluşturmada sanat nasıl bir rol oynar? Bilhassa kadınların, kendilerine ve güçsüz bırakılmış diğer toplumsal gruplara yönelik şiddeti açığa sermek ve tazmin etmek üzere tasarladıkları özgün stratejiler nelerdir?

Sergide yer alan feminist sanat yapıtları, hafızayı genel direniş politikalarının bir parçası olarak tasavvur ediyor. Geçmişteki ve güncel şiddete dair anıları, toplumsal değişim için ortam ve motivasyon yaratmak üzere seferber ediyor. Birçoğu baskı ve dehşete bizzat tanıklık etmiş kadın sanatçıları bir araya getiren sergi, karşı koyma, direniş ve yaratıcılıkla hayatta kalma anlarını da gözler önüne seriyor. Burada yan yana toplanan sanatçılar hafızayı yenilikçi yollarla değerlendiriyorlar. Resmi yaklaşımın dışında kalan tanıklık ve anma formlarını -beden bulmuş pratikler, performanslar, fotoğraflar, tanıklıklar, sokak eylemleri- ön plana alarak resmi arşivlere, anıtlara, müzelere ve devlet törenlerine alternatif tarihler ve farklı politik tasavvurlar sunuyorlar. Şiddet barındıran suçları ve içerdikleri cinsiyetlendirilmiş boyutları sergilerken, ağır yıkımlardan kurtulmuş veya kurtulmak üzere mücadele eden kişi ve toplulukların özgün karakterlerini de görünür

What is the role of witnessing in practices of resistance: resistance to enforced silence and forgetting, to state power, and to inaction? What role do the arts play in combatting the erasure of past violence from current memory and in creating new visions and new histories for future generations? In particular, what unique strategies have women devised to reveal and redress the violence directed at woman and at other disempowered social groups?

The feminist art work displayed in this exhibit imagines memory as part of a larger politics of resistance. It mobilizes memories of past and present violence precisely to create the conditions and the motivations for social change. Bringing together women artists many of whom are themselves direct witnesses to oppression and terror, the exhibit also reveals moments of resilience, resistance, and creative survival. The artists gathered here use memory in innovative ways. They foreground unofficial acts of witness and forms of commemoration -embodied practices, performances, photography, testimony, street actions- that provide alternative histories and different political imaginaries than do official archives, memorials, museums, and state commemorations. They make visible not only violent crimes and their gendered dimensions, but also the intimate texture of lives and communities that have survived or are fighting to survive immense

kılıyorlar. Söz konusu hayatları onurlandıran ve unutulmaktan alıkoyan sanatçılar, kadınların icra ettiği bazı pratiklere de -örneğin, dans, şarkı, nakış- yeniden sahip çıkıyor ve onların politik etkilerini gözler önüne seriyorlar. Sanatçılar bir grup olarak, anıtsallığa direnerek samimiyeti yeğliyor, sıradan ve kişisel öykülere eğiliyorlar. Odaklandıkları yaşamları belgelemek ve bağlamları içinde ele almak üzere, resmi arşivlere başvurmakla birlikte, yeni arşivler ve alternatif yorumlar da oluşturarak geçmişini farklı bir açıdan algılamamızı sağlıyor ve resmi tarihlerin dışladıklarına işaret ediyorlar. Böylece alternatif toplumsal ve politik yollar ile daha açık ve yenilikçi gelecekler tasavvur ediyorlar.

Sergi, hafıza pratiklerinin sağlayabileceği eylemselliği analiz etmek üzere uluslararası araştırmacı, sanatçı ve aktivistleri bir araya getiren beş günlük "Eylem için Hafızayı Harekete Geçirmek" atölye programı çerçevesinde gerçekleşiyor. Sergide yer alan sanat eserleri ve 17 Eylül'de gerçekleşecek karşılaştırmalı paneller ve yuvarlak masa toplantıları bizleri, tanıklık faaliyetimizin toplumsal değişimi nasıl hareketlendireceği üzerine düşünmeye davet ediyor. Geçmiş ve güncel şiddete dair görüntüler ve anlatılanlar, izleyici, dinleyici ve okurlardan ne bekliyor? Mesafe ile yakınlığı, empati ile dayanışmayı nasıl dönüştürebiliriz? Feminist tanıklık pratikleriyle desteklenen dayanışma anlayışı, işbirliği ve sorumluluk alma kadar,

destruction. In honoring those lives and bringing them out of oblivion, the artists also reclaim women's practices -dance, song, embroidery, for example- and show their political resonances. As a group, these artists resist monumentality in favor of intimacy, featuring individual stories of the quotidian. They use official archives to document and contextualize those lives, but they also create new archives and alternative interpretations, reframing how we understand the past and pointing to what has been excluded from authoritative histories. They thus imagine alternative social and political trajectories and more open and progressive futures.

This exhibit occurs in the context of a five-day workshop on "Mobilizing Memory for Action" that brings together an international group of scholars, artists, and activists to analyze the activist work memory practices can enable. The art works comprising this exhibit and the broadly comparative panels and roundtables on September 17 invite us to ask how our acts of witness can motivate social change. What do images and accounts of past and present violence demand of spectators, listeners, and readers? How can we modulate proximity with distance, empathy with solidarity? Indeed feminist practices of witness have fostered solidarity that demands not only collaboration and commitment, but also a respect for what is historically specific to

şiddet ve baskı olaylarının kendilerine özgü tarihlerine saygı gösterilmesini de gerektiriyor aslında. Türlü devlet şiddeti örneklerini -Soykırım, Latin Amerika'daki diktatörlükler, Amerika'daki kölelik, Ermeni Soykırımı, Kürt ve Filistin halklarına yapılan zulüm- ve otoriter gücün baskılayıcı hareketlerini gözler önüne seren sergide, "Eylem için Hafızayı Harekete Geçirmek" atölyesi, katılımcıları, hem ortak noktaları görmeye, hem de genelleştirilemez, yani bir dil, ulus veya dinden diğerine tercüme edilemez olanları idrak etmeye çağırıyor. Susmaya, unutmaya ve silmeye direnerek hafızaya dair ilerlemeci hamleler yapmak, anlamaya çalışırken indirgemeye, kendine mal etmeye ve basit karşılaştırmalar yapmaya da karşı durmayı sağlıyor.

Gerek çalışma grubu katılımcıları, gerek de sanatçılar ile konu aldıkları kişiler arasındaki işbirliklerinin amacı, bir dayanışma ve ilişkilene alanı oluşturmak. Sizleri, bu geniş dayanışma projesine katılıp, kayıt altına alınan hatıralara dair söz söylemeye ve daha umutlu gelecek adına anıları şekillendirmek üzere bizimle birlikte olmaya davet ediyoruz.

particular acts of violence and oppression. In bringing diverse events of state violence -the Holocaust, the dictatorships in Latin America, American slavery- to the Armenian genocide, the persecution of Kurdish and Palestinian communities, and the oppressive acts of authoritarian power featured in this exhibit, the "Mobilizing Memory for Action" workshop invites participants both to see where connections lie and also to recognize what cannot be generalized or translated across linguistic, national, or religious borders. In resisting silence, forgetting and erasure, progressive acts of memory also resist easy understanding, appropriation and straightforward comparison.

The collaborations among the participants in the working group, and between the artists and their subjects, aim to create a space of solidarity and connection. We invite you to enter into this larger collaborative project of responding to the memories recorded here, and to join us in the work of shaping memories for more hopeful futures.

KADINLAR HAFIZAYI HAREKETE GEÇİRİYOR: BOZULMAMIŞ KAMERALAR WOMEN MOBILIZING MEMORY: UNBROKEN CAMERAS

"Güncel tarih, olaylarla ilgili gerçekleri dillendirenlerin, faillerden daha tehlikeli, hatta daha saldırgan algılandığı örneklerle dolu."¹

"Bir haksızlığa tanık olup da harekete geçmediğimiz her an, kendimizi adaletsizlik karşısında eylemsiz kalmaya alıştırmış oluyoruz ve nihayetinde, kendimizi ve sevdiğimizimizi savunmaya yönelik tüm becerilerimizi yitiriyoruz. Modern bir ekonomide, adaletsizlik yokmuş gibi yaşamak olanaksız."²

"Contemporary history is full of instances in which tellers of factual truth were felt to be more dangerous, and even more hostile, than the real opponents."¹

"Every time we witness an injustice and do not act, we train our character to be passive in its presence and thereby eventually lose all ability to defend ourselves and those we love. In a modern economy it is impossible to seal oneself off from injustice."²

Güvenlik kamerası bozukmuş o gün. Kayıt yapmamış. Mekanik gözünün tam karşısında cereyan eden şiddet dolu hadiseye dair hiçbir veri de tutmamış. Geriye tanık olarak sadece insanlar kalıyor: Beyanları "gerçek" addedilemeyecek, "yanlı" ve "duygusal" insanlar.

The surveillance device was broken on that particular day; it did not record, nor save any of the data that would show the violent incident that happened in front of its mechanical eye. The only remaining witnesses are human, who are "biased", "emotional", and whose accounts cannot be considered as "facts".

¹ Hannah Arendt, Truth and Politics [Gerçek ve Politika], The New Yorker [43], 25 Şubat 1967 içinde, s. 49-88.

² Julian Assange, Witnessing [Tanıklık], 03 Ocak Çarşamba, 2007, <http://web.archive.org/web/20071020051936/http://iq.org>

¹ Hannah Arendt, Truth and Politics, in: The New Yorker [43], 25 Feb 1967, pp 49-88.

² Julian Assange, Witnessing, Wed 03 Jan 2007, <http://web.archive.org/web/20071020051936/http://iq.org>

Düzgün çalışan bir kameraya denk olabilmek için kaç kişinin tanıklık etmesi gerekir? Madem sözlerim “gerçekleri” kanıtlamak için yeterli değil, biri beni yaşadıklarımı hatırlamaktan alıkoyabilir mi? Kendi devletimiz tarafından öldürülen erkek kardeşimi unutup, o sanki hiç var olmamış gibi, hayatıma ve yurttaşlık pratiklerime devam edebilir miyim? Kız kardeşimin düzenli olarak bir grup askerın tecavüzüne uğradığını ve bu nedenle intihara sürüklendiğini biliyorsam şayet ne yapacağım? Ya da olanlara seyirci kalmış askerlerden biriysen? Sessiz kaldığım takdirde, suça iştirak etmiş, dahası, suç ortağı olmuş olur muyum?

İnsan bir zamanlar yaşanmış olanları tekrar tekrar dile getirecek gücü ne kadar süre muhafaza edebilir? Her cumartesi günü sokağın köşesinde durup oğlunun fotoğrafını havaya kaldıran annenin sesini duyan yok gibi. Oysa o, her an geri gelecekmiş gibi evladının odasını hazır tutuyor. En acılı haber bile olsa, oğlunun başına ne geldiğine dair herhangi bir şey duymak ona teselli olacak. Kadın aklını kaybetmiş gibi gelebilir görenlere, oysa aslında kaybetmediği bir şey var: Hafızası. Geriye bir tek o kalmış. Arendt’in vaktiyle belirttiği üzere, kötülük sıradanlaştı ve şiddet her an her yerde mevcut. Annenin ‘tanıklık etme’ eylemini inatla sürdürmesi de en güçlü direniş biçimi. Onun tanıklık etme eylemine kıyasla, onun tanıkları olan bizler nerede duruyoruz peki? Tanıkları dinlemediğimiz, onlara tanıklık etmediğimiz, tanık olmanın ağır yükünü paylaşmadığımız takdirde, hepimiz birlikte, devasa bir bozuk kamera haline mi geliriz?

Hafızayı Harekete Geçirmek: Kadınların Tanıklığı sergisinde buluşan sanatçılar, işleriyle ve çalışma yöntemleriyle, tam da bunu reddediyorlar. Bozuk kameralara hayat

How many humans’ witnessing would be equal to one properly working camera? If my words are not sufficient proof of the “facts,” can anyone stop me from remembering what I experienced? Will I forget my brother, who was killed by our own state, and continue living and performing citizenship as if he never existed? What am I to do if I know that my sister was systematically raped by a group of soldiers, which drove her to suicide? Or what if I am one of the soldiers who watched it happen? If I stay quiet, will I be taking part in the crime, and becoming an accomplice myself?

How long can one sustain the strength, reporting over and over again what once has happened? Nobody seems to take notice of that mother, who holds up the portrait of her son, every Saturday, on the street corner. She is keeping his room ready, as if he would come back anytime. Even the saddest truth about his fate would be a relief. It may seem that she lost her mind; but in fact she has not lost her memory, and it is all that is left. The evil has become banal, as Arendt once pointed out, violence is omnipresent. Her stubborn act of “bearing witness” is the strongest form of resistance. And where do we stand in relation to her act of bearing witness? If we don’t listen to the witnesses, become their witnesses; if we don’t share their heavy burden of witnessing, do we collectively become one large broken camera?

The artists who come together in the exhibition *Mobilizing Memory: Women Witnessing* refuse to do so. They blow life into the broken cameras, not only to mechanically record, but to interact, touch, and accept being transformed by the act of witnessing. How do women mobilize memories to witness unbearable acts of

veriyorlar ve mekanik bir kayıt almakla kalmayıp, etkileşime giriyor, temas ediyor ve tanık olma eylemi aracılığıyla dönüşmeyi kabul ediyorlar. Soykırımdan işgale, zorla kaybettirmelerden gündelik “hizaya sokma” hamlelerine uzanan dayanılmaz şiddet eylemlerine tanıklık etmek üzere hafızaları nasıl harekete geçiriyor kadınlar? Nasıl örgütleniyor, çözümleme yapıyor ve baş ediyorlar? Çoğu zaman duygusal, histerik ve gerçekçilikten uzak olmakla “suçlanan” kadınlar ve sanatçılar hafızayı harekete geçirmeyi nasıl bir direniş biçimi haline getiriyorlar? Tanıklık etme eylemleriyle nasıl bir gelecek meydana getiriyorlar? Onların yarattıkları bu alternatif gelecek bizler nasıl bir ilişki kuruyoruz?

Sergide yer alan sanatçıların bazıları ilk elden tanık oldukları olaylara karşılık veriyor, diğerleri ise başka tanıklarla doğrudan bağ kuruyor. Bazı sanatçılar medyanın sundukları üzerine düşünerek, bazıları da bizzat medya işlevi görmeye uğraşarak, hafızanın pek çok katmanını üzerinde çalışıyor ve bize çoklu bakış açıları sunuyorlar.

Anonim isimli iş, kimliği bilinmeyen on dört yaşındaki bir kızın uğradığı travmayı, kafasına geçirilmiş çuval üzerinden anlatıyor. Çocukluğunu o çuvalda bırakmış. Üstelik, 1980 darbesi sırasında ve sonrasında şiddet ve korku ile karşı karşıya kalmış binlerce kişiden yalnızca biri o. Etrafında yaşanan daha da ağır travmalar düşünülecek olursa, bu anonim genç, kendi acısını göz ardı edebileceği bir durumda. Yaşamına dair hatıralar içinde donakalmış o anın tek tanığı, böyle bir şeyin tabii ki asla yaşanmadığını iddia edecek olan işkencecileri. Olanları kanıtlayacak hiçbir iz de yok. Dönemin gazeteleri her gün kaç kişinin öldürüldüğünü yazıyor, fakat isimler mevcut değil. Kimlikleri belirsiz kalan bu anonim kişilerin aileleri

violence, from genocide to occupation, from forced disappearances to the daily acts of being “brought into line”? How do they organize, analyse, cope? How do women and artists- both often “blamed” as being emotional, hysterical, unrealistic - turn the mobilizing of memories into a mode of resistance? How do they make the future from their act of witnessing? How do we all relate to their making of an alternative future?

While some of the artists featured in the exhibition respond to the events that they had to witness first hand, others construct direct connections with other witnesses. Some artists reflect on what was provided by the media, while others try to be the media themselves, working through multiple layers of memory to provide multiple visions.

GÜLÇİN AKSOY
ANONİM
ANONYMOUS
[Detay, sf.27 Detail, p.27]

bile kaybolduklarını kanıtlayamıyor. Gülçin Aksoy'un *Anonim* adlı işi, Türkiye'nin yakın tarihine işaret ederek, bir toplumun, kendi devleti gözünde değersiz olduğunu öğreniş sürecini betimliyor. Dahası, bir devlete ait ulusal fantezilerin ne şekilde halkın iradesinden daha değerli hale geldiğini ve böyle bir durumda, ulusa ait güçlerin tahayyül edilemeyecek denli acımasızlıkla nasıl yurttaşlara karşı kullanılacağını bir kez daha anımsatıyor.

HERA BÜYÜKTAŞÇIYAN
KIRMIZI HAT
RED LINE
[Detay, sf.29 Detail, p.29]

Kırmızı Hat küçük bir kız çocuğunu, babasının video çekimlerine yarı gönüllü olarak modellik ederken gözlemlene imkanı veriyor. Videoda babanın, çocuğun tatlılığını görüntülemeye yönelik ısrarlı isteği göze çarpıyor. Yeterince hoş gözükme adına eziyet çeken ve babasının vizyonunu gerçekleştirmek için yoğun çaba sarf eden kızı izlerken, babanın, altmışlar İstanbul'unda iyi bir film kamerası alabilecek bütçeye sahip bir üst orta sınıf mensubu olduğunu da anlıyoruz. Adam, güzelce giyinmiş kızını, tarifsiz şiddet, acı ve direnişe tanık olmuş ve olacak Taksim Meydanı'nda

In the work *Anonymous*, the trauma of a fourteen year old anonymous girl is embodied by a sack that was slipped over her head. She left her childhood in that sack, yet she was only one of thousands who encountered violence and fear throughout and after the 1980 military coup in Turkey. Considering the heavier traumas taking place around her, the anonymous teen is in the position of having to disregard her own pain. The only witnesses of that moment, which remains frozen in her life-long memories, were her torturers, who would doubtlessly claim that it never happened, and there are no traces that would prove what happened. The newspapers of that time mention the numbers of people killed everyday, but not their names. They remain anonymous, while even their families cannot prove that they are missing. Referring to the recent history of Turkey, the work depicts how a society learns that it is worthless in the eyes of its own state. With *Anonymous*, Gülçin Aksoy reminds us of the ways in which a state's national fantasies can become more valuable than the will of its people, and how, when that happens, the forces of the nation will be used against its citizens in an unimaginably cruel way...

Red Line provides a possibility to observe a little girl, as she becomes a semi-volunteering model for her father's video shoot. The father's insistent will to capture the cuteness of the daughter is visible in the video. While we watch the little girl suffering to look nice enough, trying hard to fulfill her father's vision, we indirectly get to know the father as a member of the upper middle class, who was able to afford a good film camera in the sixties in Istanbul. He records his nicely dressed up girl at Taksim Square, a space that had witnessed, and was to witness, extraordinary acts of violence, pain

videoya kaydediyor. Terbiyeli bir şekilde komutları yerine getiren çocuk, kendisine verilmiş ve kimliğini şekillendirilecek olan repliklerin de, yürüdüğü yol üzerindeki korkulukların da dışına çıkmıyor. Hera Büyüktaşçıyan, özel aile arşivlerinde bulunduğu ve huzurlu sahneleri gözler önüne seren bu görüntüleri yayınlarken, hiç de huzurlu olmayan çağrışımları harekete geçirmenin yanı sıra, kamusal ve bireysel hafıza arasındaki kesinti ve sürekliliklere dikkat çekiyor. Sanatçının dedesi Theodoros Adamandidis videoyu 1962 yılında, devlet tarafından tertip edilmiş şiddet dolu 6-7 Eylül 1955 olayları üzerinden henüz çok zaman geçmemişken kaydetmiş. Akıllardan silinmeyen o günlerde faşist gruplar, dedesinin de içinde bulunduğu Rum cemaati başta olmak üzere, azınlık gruplarına saldırılarda bulunmuştu. Ses ya da müdahale içermeyen bu kısa video; kimlik, sınıf, cinsiyet, etnik köken ve kentsel bellek gibi kavramlara dair güçlü bir ses yükseltiyor.

SILVINA
DER-MEGUERDITCHIAN
AİLELER 1 VE AİLELER 2
FAMILIES 1 AND FAMILIES 2
[Detay, sf.31 Detail, p.31]

Silvina Der-Meguerditchian'ın *Aileler 1* ve *Aileler 2* işlerinde derlenen hatıralar, Anadolu Ermenileri 1915'te katledildikleri ve dünyanın dört bir yanına dağıldıkları için birbirinden ayrı düşmüş aileleri, komşuları ve sevenleri yeniden birleştiriyor. İşler; kayıp

and resistance. With her good manners, she follows orders, staying within the given lines, which are to shape her identity. By publishing the found footage, that shows this peaceful moment, excerpted from private family archives, the artist, Hera Büyüktaşçıyan, mobilizes its inevitably non-peaceful connotations, as well as drawing attention to the ruptures and continuities between public and private memory. Her grandfather Theodoros Adamandidis recorded the video in 1962, not long after the violent September events orchestrated by the state that took place in Istanbul on 6-7 September 1955. On these memorable days, fascist groups attacked minorities, mainly the Greek community, of which her grandfather was a member. With no sound or manipulation, the video speaks loudly about larger concepts such as identity, class, gender, ethnicity, and urban memory.

Silvina Der-Meguerditchian's works *Families 1 and Families 2*, bring back together divided families, neighbours, and other beloved ones, that were separated when Armenians across Anatolia were either massacred in 1915 or ended up dispersed

mevcudiyeti, dağılıp gitmiş birliği, yok olmuş yaşamları, yitik bir Anadolu'yu yeniden bir araya getirmek üzere birbirine tutturulmuş fotoğraflardan oluşuyor: 1915'te evlerinden ve vatanlarından edilmiş Ermeni ailelerin fotoğrafları ile dokunan bir Anadolu halısı. Fotoğrafların arkasına yansıtılan *Bellek için Tiğ İş* isimli performans videosu, bir ritüel aracılığıyla bu hatıraları akla getirmeyi ve hafızayı, özel alandan kamusal alana doğru harekete geçirmeyi amaçlıyor. Video bizlere hafızanın yasaklarla, yalanlarla ya da baskıyla kontrol altına alınamayacak, canlı ve dinamik bir mekanizma olduğunu anımsatıyor. Fotoğraflar bugün, hatıraları harekete geçirmeye girişmiş olan ve geçmişteki vahşet anlarına birlikte tanıklık etmek üzere kolektif emek sarf eden kişiler tarafından, hatıralar ve hafıza nesnelere olarak birbirine örülüyor.

SILVINA
DER-MEGUERDITCHIAN
YOKLUĞUN DOKUSU
THE TEXTURE OF ABSENCE

Yokluğun Dokusu, Silvina Der-Meguerditchian tarafından üretilen bir başka yerleştirme. Sanatçının, İç Boşaltılmış Kelimeler başlıklı bir başka yerleştirmesi üzerinden üretilen bu iş, bir yün yumağı, kağıt ve performans videosundan oluşuyor. 2010 yılında, Hrant Dink Anısına atölyeye çalışmaları³ kapsamında üretilen performans, dilin direnişini ifade etmeyi

The Texture of Absence is another installation, consisting of a ball of wool and a performance video by Silvina Der-Meguerditchian. It was produced along with an installation entitled *Emptied Words*, which aimed at rendering the resistance of language. The performance, that was produced in 2010, within the framework of the Hrant Dink³ Memorial, makes references

around the world as a diaspora of survivors. The works consist of photographs that are stitched to each other to re-assemble a lost presence, lost union, lost lives, and a lost Anatolia. An Anatolian carpet is weaved together out of the photos of Armenian families who were dispossessed of their homes and homeland in 1915. The video of the performance *Crochet for Memory* projected on the backsides of the photographs shows a ritual that is intended to reminisce and mobilize this memory from the personal to the public sphere. The video reminds us that memory is a living, dynamic mechanism, that cannot be controlled with prohibitions, lies, or suppression. The weaving together of photographs as memories and memory objects is done in the present, by those who attempt to mobilize these memories and to bear witness to past atrocities through an act of collective labour.

hedefliyor. Performans, sanatçının çocukluk yıllarında, anlamlarını bilmeksizin, aile büyüklerinden duyarak içselleştirdiği, gündelik hayata yönelik kelime ve deyimlere referans veriyor. Bu deneyim üzerinden sanatçı, bir dilin ve kültürün izlerinin nasıl eşzamanlı olarak mevcut olmak ve olmamak arasında kaldığı, kişiye nasıl bu denli yakın ve yabancı olabildiği konusunu irdeleyerek, kendi ailesinin dili üzerindeki baskı ile dilin köreliliğine, ya da her şeye rağmen direnişine birinci elden tanıklık ediyor.

EMİNE GÖZDE SEVİM
DIŞ SES
VOICE-OVER
[Detay, sf.43 Detail, p.43]

İnteraktif bir çevrimiçi ve çevrimdışı platform işlevi gören *Dış Ses*, izleyicileri, bir grup fotoğraf içinden istediklerini seçip sıralayarak kendi hikayelerini yaratmaya ve ortaya çıkan hikayeye dair kısa bir özet yapmaya davet ediyor. Emine Gözde Sevim, tercih yapmaları için izleyicilere sunulan koleksiyondaki fotoğrafları 2010 yılında Filistin-İsrail'de üretti. Katılımcı demografiklerini izleyebilmek üzere, kullanıcılardan kendileri hakkında temel bilgiler vermeleri ve kendi fotoğraf akışlarını gösteren sayfaları ortak arşive eklemeleri isteniyor. Uluslararası izleyicilere ulaşabilmek adına İngilizce çevirisi de mevcut olan platform; Arapça, İbranice, Türkçe ve İngilizce konuşan kişilere içerikleri düzenleme olanağı veriyor. Sanatçı, politik şiddet bakımından bölgenin (ve başka

to certain certain Turkish words that the artist heard her parents and grandparents say during her childhood without knowing their meanings. The words would be common idioms, or names of everyday objects, that were used habitually and intuitively in the family, and the children would only know their meanings. Based on this experience of the absence and presence of her language and culture, of their familiarity and simultaneous strangeness in her life, Der-Meguerditchian interrogates the repression of her family's language.

Voice-Over functions as an interactive online and offline platform inviting the audience to create their own narratives by selecting and arranging photographs from a predefined set, and to provide a short abstract for the resulting story. The artist, Emine Gözde Sevim, produced 75 photographs, from which the audience can choose, in Palestine-Israel in 2010. To track the participant demographics, the users are asked to provide basic information about themselves and add their own version of photographs to the collective archive. The platform is available for editing by Arabic, Hebrew, Turkish and English speakers and in an English translation for viewing by an international audience. By tackling one of the most contested sites of political violence in this region (and beyond) with

³ Hrant Dink Anısına Atölye Çalışmaları - Susturulmuş Fakat Direnen: Anadolu Çevresinde Bellek, Sabancı Üniversitesi (Anadolu Kültür İşbirliği ile), İstanbul, Mayıs 27-29, 2010.

³ Hrant Dink memorial workshop: Silenced but Resilient: Language and Memory in Anatolia and Neighboring Regions, Organized by the Sabancı University in collaboration with Anadolu Kültür, May 27-29, 2010.

yerlerin] en tartışmalı alanlarından birini, böyle bir yaklaşımla ve sergideki fiziki yerleştirmeden sonra da devam edecek bir platformla ele alarak, [görsel] hikaye oluşturmanın ve dinamik [yeniden] tarih yazma sürecinin karmaşıklığını gözler önüne sermeyi amaçlıyor. İş, görsellerin gücünü ve görsel bir hikaye oluşturulurken [belirli düzenlemeler vasıtasıyla] kazandıkları yeni anlamları vurgulayarak, hem belirli bir konuya ilişkin hatıraları şekillendirme süreçlerimizin öznelliğine, hem de medyanın ve [foto]muhabirliğin bu yaratımda oynadığı role dikkat çekiyor.

GÜLSÜN KARAMUSTAFA
MEYDANIN BELLEĞİ
MEMORY OF A SQUARE
[Detail, sf. 35 Detail, p.35]

Çift kanallı video projesi *Meydanın Belleği*, iki ekranda aynı anda akan görüntüler aracılığıyla, özel ve kamusal alan arasında gidip geliyor: Ekranlardan biri iç mekandaki bir aileyi hazırlanmış bir kurgu içinde gösterirken, diğerinde Taksim Meydanı'ndan görüntüler yer alıyor. Meydan, yapıldığı günden bu yana pek çok toplu cinayete, çatışmaya, protestoya, kutlamaya ve direnişe tanık oldu. Belgesel video, 30'lar ile 80'lerin sonları arasındaki yoğun dönemi gözler önüne seren belgesel malzemeleri, meydanla ilişkili başlıca

such an approach, and with a platform that will outlive the physical installation at DEPO during the exhibition, the artist aims to expose the mutual complexity of [visual] storytelling and of the dynamic [re]writing of history. The work underlines the power of images and the new meaning they gain [through specific arrangements] in the creation of a visual narrative, emphasizing the subjectivity of the process by which we create our own memory of a given subject matter, and the role the media, also through [photo] journalism, plays in this creation.

Memory of a Square is a double channel video project that continuously correlates private and public space, showing two screens simultaneously: while one of them shows an interior space with a family, following a constructed narration, the other shows footage from Taksim Square in Istanbul. Since its construction, the square witnessed many mass killings, conflicts, demonstrations, celebrations, and acts of resistance. The documentary material shows an intensive period between the '30s and late '80s and covers the major

olayları içeriyor: Ortadaki "Anıt"ın 1930 yılında gerçekleştirilen açılış töreni; Yahudi, Ermeni ve Rum azınlıkların vahşi saldırılara uğradıkları 6-7 Eylül 1955 olayları, dönemin başbakanı ile iki bakanın idam edilmesine yol açan 27 Mayıs 1960 askeri darbesi, İslamcı radikaller tarafından yapılan ve 12 Mart 1971'deki ikinci askeri darbe için gerekçe sayılan "Kanlı Pazar" olayları ve 30'u aşkın kişinin öldürüldüğü ve 12 Eylül 1980 tarihli üçüncü askeri darbeden kısa bir süre önce gerçekleşen 1 Mayıs 1977 protestoları. İlave görüntülerde, Unkapanı Köprüsü ile Taksim arasında büyük bir bulvar yapmak üzere meydandaki 100 yıllık iki önemli binanın yıkılışı ve Tarlabası semtinin yerle bir edilişi bulunuyor. Gülsün Karamustafa bu olaylara işaret etmek üzere herhangi bir ses veya yazıya başvurmuyor. Sanatçı, bağlantı kurmayı izleyicilere bırakıyor; zira olaylar diğer ülkelerde yaşananlardan çok da farklı değil. Bir anlatım oluşturan ve onu belgesellerle harmanlayan Karamustafa, hem medya tarafından yönlendirilmiş tarih ile o geçmişe dair kişisel görüşleri, hem de "olan" ve "kurgulanan" kavramlarını karşı karşıya getiriyor. Şiddetli protestolar sırasında bir aile ferdi yaralandığında, belgeseldeki görüntüler ile filmdeki anlatımın romantik estetiği keşiliyor. Dolayısıyla iş, her daim etrafımızı kuşatan şiddet dolu olaylara ilişkin kişisel tecrübelerimize ve hatıralarımıza dair rahatsız edici sorular ortaya koyuyor.

Fotoğrafı Kaldırmak izleyicilere, eşleri kaybedilmiş kadınların şahsi, ayrıntılı ve cinsiyetlendirilmiş anlatılarına kulak verme imkanı sunuyor. Hakikat Adalet Hafıza Merkezi'nin bu amaçla oluşturduğu üç kanallı video yerleştirmesi, izleyicileri neredeyse kuşatarak, kaybettirilmiş kişilerin eşlerine ait sarsıcı ve üstü örtülmüş hatıraları güçlü ifadeler aracılığıyla ortaya

events related to the square: The opening ceremony of the central "Monument" in 1930; the events of 6-7 September 1955, during which Jewish, Armenian and Greek minorities were attacked brutally; a military coup which led to the execution of the prime minister and two ministers on 27 May 1960; "Bloody Sunday," a fundamentalist Islamic riot which was taken as a reason for a second military coup in 12 March 1971; and the May Day celebrations during which more than 30 people were killed on 1 May 1977, leading to the third military coup on 12 September 1980. Additional footage shows the demolition of the Tarlabası district, in order to open up a grand boulevard between Unkapanı Bridge and Taksim by pulling down two century old significant apartment buildings on the square. Gülsün Karamustafa uses neither audio nor written reference to any of these events. The artist leaves it up to the audience to make the connections, as the events have no dramatic difference from a great number of stories from other countries. By creating a narration and juxtaposing it with documentaries, Karamustafa contrasts the notions of directness and directedness, as well as media oriented histories and personal views on histories. When a family member gets injured from the violent demonstrations, the documentary footage and the romantic aesthetics of the narrated movie intersect. Thus, the work poses disturbing questions about our own encounters with, and memories of, the violent events that are constantly surrounding us.

Holding Up the Photograph gives the possibility for the audience to lend an ear to the intimate, detailed and gendered narratives of the women, whose husbands were forcibly disappeared. Truth Justice Memory Centre builds a three channel

HAKİKAT ADALET HAFIZA MERKEZİ
TRUTH JUSTICE MEMORY CENTER
FOTOĞRAFI KALDIRMAK
HOLDING UP THE PHOTOGRAPH
[Detay, sf.33 Detail, p.33]

koyuyor. Zorla kaybettirilmiş kişilerin susturulmuş geçmişini aktaran iş, kararlı mücadelelerine kolektif bir güç halinde devam ederek her Cumartesi bir araya toplanan, kayıp sevdiklerinin çerçevesi fotoğraflarını havaya kaldıran ve akıbetlerini soruşturarak politik talepler dile getiren kayıp yakınlarının deneyimlerini temel alıyor.

SUSAN MEISELAS
Nam-ı Diğer KÜRDİSTAN
akaKURDISTAN
[Detay, sf.37 Detail, p.37]

Nam-ı Diğer KÜRDİSTAN, kültürel etkileşim için hudutsuz bir alan oluşturmak ve ulusal arşivden yoksun kişilere kolektif bir hafıza inşa etme imkanı sağlamak üzere Susan

video installation, almost surrounding the audience, showing strong expressions of devastating and unheard memories by the wives of disappeared people. The work gives a silenced account on the history of enforced disappearances, based on the experiences of the relatives, who decisively continue their struggle as a collective force, coming together every Saturday, holding up a framed portrait picture of their missing-significant-other, inquiring about their aftermath.

akaKURDISTAN is originally a web-based project that was founded by Susan Meiselas in 1998, in order to create a borderless space for cultural exchange and provide an opportunity to build a collective memory with people who have no national archive. The website, which provides a timeline of tragic events from the early 1900s up until today, was attacked/hacked many times, and has been censored until recently by the Turkish authorities – which itself bears witness to the on-going suppression of Kurds and Kurdish memory today. The work shown in the exhibition consists of an unofficial, abstract map with historical reference to Kurdistan and booklets

Meiselas tarafından 1998 yılında kurulmuş, web tabanlı bir proje. 1900'lerin başından günümüze dek yaşanan trajik olaylara dair bir zaman çizelgesi sağlayan web sitesi defalarca saldırıya uğradı/hack'lendi ve kısa süre öncesine dek Türkiye'de erişimi engellenmiş haldeydi (bizzat bu durum, Kürtlere ve Kürt hafızasına bugün halen uygulanan baskıya tanıklık ediyor). Sergideki iş, Kürdistan'a tarihi referans veren gayri resmi, soyut bir haritaya tutturulmuş iplerin ucunda asılı duran kitapçıklardan oluşuyor. Kitapçıklarda, dünyanın dört bir tarafında yaşayan kişilerce gönderilmiş, kişisel anlatıların ve delil niteliğinde görsellerin yanı sıra, bölgede maruz kalınan şiddete ilişkin kişisel tanıklıkları aktarmak üzere sanatçıyla yapılmış yazışmalar yer alıyor.

Hatırda Kalan, kolektif bir görsel bellek oluşturmak üzere tüm önemli aktivist olaylara katılarak, kutlama, protesto ve direniş anlarını görüntülemeye çalışan NarPhotos kolektifine ait fotoğrafları bir araya topluyor. Bir yandan, genellikle Türkiye'deki güncel olaylara ve tartışmalara ilişkin hayli çarpıcı sahnelerle karşılaşılıyor. Öte yandan, benzer ağırlıktaki iç karartıcı olayların her an her yerde yaşanmasından ötürü, görseller olağan ya da sıradan bir hal de alabiliyor. Politik açıdan yüklü görselleri genellikle bir duvar veya ekran üzerinde belgeleyen NarPhotos, olağan pratiklerinin dışına çıkarak, derlenen fotoğraflar için bir arşiv odası kuruyor ve izleyicilere, fotoğraflara dikkatle bakabilecekleri ve her biriyle ilgili hikaye ve bilgileri okuyabilecekleri bir alan sağlıyor.

hanging from threads pinned to the map. The booklets contain personal recollections and evidential images contributed by people living all around the world, and their correspondences with the artist, telling about their memories of violence in the region, that they had to experience.

Remaining Memories compiles photographs by the collective NarPhotos, the members of which try to attend all the significant activist events and capture moments of celebration, demonstration, and resistance in order to construct a visual collective memory. On the one hand, we see heavily loaded images concerning current events and debates mainly in Turkey. But on the other hand, the images become ordinary, if not banal, due to the omnipresence of similarly charged and depressing events elsewhere. Deviating from their usual practice of documenting politically loaded images on a wall or screen, NarPhotos install an archive room for the compiled photographs, to give the audience a space to go through them carefully, read the narrations and the information provided about each image.

NARPHOTOS
HATIRDA KALAN
REMAINING MEMORIES
[Detay, sf.39 Detail, p.39]

Lorie Novak imzalı *Rastgele Müdahale* sanatçının 15 yıl boyunca New York Times haberlerinden topladığı yaklaşık 5500 parça ile birlikte, internetten alınmış fotoğraflardan yararlanıyor. Görseller başka pek çok gazetede her gün karşılaştığımız sahnelerden farklı değil. Bu durum, sanatçının işini izlemeyi hem güç, hem de neredeyse rahatsız edici derecede alışılmış kılıyor. Novak görsel çiftleri oluşturmak üzere bilgisayar temelli bir rastgele seçim sistemi kullanıyor. Bu şekilde, görsellere sırt çevirme isteğine dönüştürücü bir müdahale yapıyor ve olaylar arasında bağlantılar kurmayı izleyicilerden bekliyor. Böylece, birbirleriyle doğrudan ilişkili olmasalar bile, şiddet olaylarının, altta yatan, daha derin bir mantık bakımından yine de bağlantılı buldukları fark edilebiliyor. Gazete haberlerinde anlatılan vakaların başlıca tanıkları, olayları bildirmiş ve görüntülemiş muhabirler. Okurlar olarak biz, dolayımından geçerek yayılmış hadiselerin ikincil tanıklarıyız. İzleyiciler ile medya görüntüleri arasında bir konum alan Novak, yabancılaştırma etkisini bir kez daha devreye sokmak üzere kasıtlı bir hamle yapıyor ve şiddetin süregiden ve kahreden doğasını bizlere hatırlatıyor. Novak sergi süresince, seriye, hem Türkiye'deki haber kaynaklarından görüntüler, hem de uluslararası medyada yer alan önemli dünya olaylarından parçalar eklemeye devam edecek.

Random Interference by Lorie Novak draws from her 15-year collection of approximately 5,500 New York Times news sections as well as photographs grabbed from the Internet. The images are not any different from the images that we are confronted with every day in many other newspapers, which makes looking at the work simultaneously difficult and almost annoyingly familiar. Novak uses a computer based randomizing system to generate pairs of images. In that way she twists the urge to turn away from the images, and asks the viewer to construct connections between events. This makes one realise in a deeper sense that even if the violent events are not directly related to each other, they are still correlated in deeper, underlying logics. The main witnesses to the events shown in the newspapers are the journalists who report the events and capture the image. As readers, we are secondary witnesses to the event, which is multiply mediated. Novak takes a position between the audience and the media images, introducing one more, deliberate effect of alienation, while reminding us of the overwhelming and enduring nature of violence. During the course of the exhibition, Novak will be adding images to a sequence drawn from news sources in Turkey as well as significant world events from the international media. *On the Wall* is a photography and sound

LORIE NOVAK
RASTGELE MÜDAHALE
RANDOM INTERFERENCE
[Detay, sf.41 Detail, p.41]

AYLİN TEKİNER
DUVARDA
ON THE WALL
[Detay, sf.45 Detail, p.45]

Aylin Tekiner'e ait fotoğraf ve ses yerleştirmesi *Duvarda*, gözaltında kaybedilmiş kişilerin yakınlarının evlerindeki yas duvarlarında, yaşanagelen duygunun karmaşıklığını açığa seren ifadelerin izini sürüyor. Cumartesi Anneleri/İnsanları olarak bilinen bu kayıp aileleri, her Cumartesi günü Galatasaray Meydanı'na gidiyor ve kayıplarının vesikalık fotoğraflarını havaya kaldırıyor. Meydan annelere yaşama devam etmek için mücadele alanı açıyor ve onlar, ["beden"den ziyade] ödenen "bedel" yerini buluncaya dek her hafta bunu tekrarlayarak taleplerini politik zeminde daim kılıyorlar. Meydanda kaldırılan ve onlara benzer fotoğrafların evlerin yas duvarlarındaki tavana, zeminden ziyade gökyüzüne yakın konumlanması, duvarlarda bir yas ritüelini ya da verilen bedele/bedene yönelik saygıyı ifade ettiği kadar sürdürülen politik mücadeleyi de yüceltiyor. İzleyici her bir evin duvarlarında yerleştirilmiş olan fotoğrafların temsilleri karşısında sevdiklerinin hikayelerini anlatan kayıp yakınlarının seslerine kulak veriyor.

installation by Aylin Tekiner which traces expressions of the complexity of expressions of emotions – hope, longing, mourning, sadness, anger – of the relatives of the people who disappeared under custody. These relatives – mainly mothers, often remembered as the Saturday Mothers/People– go to Galatasaray Square in Istanbul every Saturday to hold up the portrait pictures of their beloved missing ones. –This act is also portrayed in the work *Holding up the Photograph*.– Meeting altogether at the square, gives the mothers strength to carry on with their lives, and they repeat it every single week, until they finally find the "price" (*bedel*) that has been paid – a word they prefer, instead of the one for body (*beden*). This collective act keeps their acts politically sustainable. The photographs of the missing are hung so high that the missing person, who – most probably – paid the ultimate price, is closer to the sky than the ground. This act does not only exalt the missing person, but also the political struggle that is carried on. The audience is left standing in front of these images and listens to the voices of the relatives, telling the stories of their missing loved ones.

Sergide bir araya getirilen işler, şüphesiz, devlet şiddetine ve ona karşı olan direnişe ait cinsiyetlendirilmiş hafızalar üzerinden yapılanan sanatsal müdahalelere birkaç örnek yalnızca. Sergi, kendi kendine örgütlenmiş yerel tarih derlemelerinden oluşan daha geniş çaplı bir seferberlik kapsamında, farklı pek çok hafıza kapsülünden biri olma girişiminde. Devletler, suçlarının hatırlatılmasını ya da egemenliklerini yitirmeyi istemediklerinden ötürü, silahlı kuvvetlerini, gizli servislerini ve ekonomi üzerindeki güçlerini kullanarak halkın görüşlerini bastırma girişimlerine besbelli devam edecekler. Buna karşılık, harekete geçmiş hafızalar, inşa ettikleri sağlam bilgi dağarcığı sayesinde, kolektif bir direnişi etkinleştirip geliştirerek, sürdürülebilir, barış içinde bir arada var olmaya dair umudu artırıyor.

The works compiled in the exhibition are doubtlessly only a few examples of artistic interventions into gendered memories of state violence and the resistance against it. It attempts to be one of the many other memory capsules of a greater mobilized force, consisting of self-organized collections of local histories. States will obviously continue attempting to suppress public opinion, by using their armed forces, secret services, and control over the economy, as they don't want to be reminded of their guilty acts or lose their hegemony. Mobilized memories, on the other hand, construct a substantial knowledge that can activate and enhance a collective resistance, that widens the hope for a sustainable, peaceful co-existence.

**HAFIZAYI
HAREKETE
GEÇİRMEK:
KADINLARIN
TANIKLIĞI
MOBILIZING
MEMORY:
WOMEN
WITNESSING**

SANATÇILAR
ARTISTS

GÜLÇİN AKSOY

1965 yılında Samsun'da doğdu.

1986 yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Resim Bölümü'nü bitirdi. Mimar Sinan Üniversitesi'nde yüksek lisans ve sanatta yeterlilik eğitimini tamamladı.

1993 yılından beri Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışmakta, "Halı Atölyesi"ni yürütmektedir. Sanatsal üretimini eğitimci kimliğinden ayırmadan, birlikte öğrenmek ve üretmek üzerine konumlandırdı. Birçok kolektif çalışmanın yanında İstanbul ve Münih'te kişisel sergiler açtı. 2006-13 yılları arasında iki sanatçı arkadaşı ile birlikte Atilkunst kolektifini yürüttü.

Born in 1965 in Samsun.

Graduated from the Samsun Ondokuz Mayıs University, Department of Painting in 1986. She completed postgraduate degrees in art at Mimar Sinan University.

Since 1993 she has managed the Tapestry Studio at Mimar Sinan Fine Arts University, Faculty of Fine Arts, and has been on the teaching staff of the Painting Department. Working without separating her artistic practice from her identity as an educator, her stance is that learning and producing go together. In addition to several collective works, she has had solo exhibitions in both Istanbul and Munich. Between 2006-13 together with two friends she ran Atilkunst Collective.

GÜLÇİN AKSOY, 2014
ANONİM ANONYMOUS
Yerleştirme Installation
Çuval, video, kağıt üzerine baskı
Sack, video, print on paper

HERA BÜYÜKTAŞÇIYAN

Hera Büyüктаşçıyan, [1984, İstanbul], sanatçı. İstanbul'da çalışıyor. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nden mezun [2006].

İşlerinde esas olarak "öteki" olmayı vurguluyor ve bunu boşluk ve görünmezlik kavramlarıyla, kimlik, bellek, zaman ve mekân üzerinden imgesel bir bağ dahilinde oluşturmak için birleştiriyor. Sanatçı son işlerinde "yersiz-yurtsuzlaşma" ve "boşluk-yokluk" kavramlarına kolektif belleği sorgulamak için, kent ve ötekililik düzlemlerinin arasındaki varoluşsal denge üzerinden giderek odaklanmaktadır.

ACSL [2011, Yerevan]; PiST///Disiplinlerarası Proje Alanı [2012, İstanbul]; AIR DROP [2012, Stockholm]; Villa Waldberta [2012-13, Münih] misafir sanatçı programlarında yer almıştır. Katıldığı sergilerden bazıları şunlardır: Scan İstanbul [2003, İstanbul]; Going Public '06 [2006, Milano]; Öteki [2007, PiST///7-24]; Değişkenler&Dönüşkenler [2009, İstanbul]; İstanbul'da yaşıyor ve çalışıyor [2010, İstanbul]; art.homes [2010-11, Münih-İstanbul]; Worthy Hearts [2011, Yerevan]; The Afternoon Odyssey [2012, SALT]; Looking for Somewhere to Land [2012, Stockholm]; Yansima Üzerine Düşünceler [2012, Galeri Mana]; BLUR [2012, Münih]; Haset, Husumet, Rezalet [2013, ARTER]; IN SITU [2013, PiST///]; Körlük Ülkesinin Karşısında [2014, Galeri Mana].

Hera Büyüктаşçıyan [b. 1984, İstanbul] is an artist based in İstanbul. She graduated from Marmara University, Faculty of Fine Arts, Department of Painting [2006].

The artist uses the notion of the "other" and combines it with the concepts of absence and invisibility. She explores this notion by composing imaginary connections to identity, memory, space, and time. Her works inquire into the meaning of "absence" within the collective memory. She focuses on how urban transformation causes total disappearance, isolation, and otherness within the framework of communities, history, time, space, and memory.

She has participated in a number of Artist in Residence programs: ACSL [2011, Yerevan]; PiST///Interdisciplinary Project Space [2012, İstanbul]; AIR DROP [2012, Stockholm]; Villa Waldberta [2012-13, Munich]. Selected exhibitions she has participated in include: Worthy Hearts [2011, Yerevan]; The Afternoon Odyssey [2012, SALT]; Looking for Somewhere to Land [2012, Stockholm]; Reflecting on Reflection [2012, Galeri Mana]; BLUR [2012, Weltraum, Munich]; Envy, Enmity, Embarrassment [2013, ARTER]; IN SITU [2013, PiST///]; and The Land Across the Blind [2014, Galeri Mana].

HERA BÜYÜKTAŞÇIYAN, 2014

KIRMIZI HAT

RED LINE

Video yerleştirme Video installation

Ahşap Kutu, kaide, dijital monitör

Wooden box, pedestal, digital monitor

SILVINA
DER-MEGUERDITCHIAN

Berlin’de yaşıyor ve çalışıyor. Arjantin’e göç etmiş Ermeni bir ailenin torunu olarak 1967’de Buenos Aires’te doğdu. 1988’de Berlin’e yerleşene kadar Arjantin’de yaşadı. Çalışmaları ulusal kimlik yükü, hafıza, toplumda azınlıkların rolü ve “aradaki” mekânın potansiyeli gibi konuları ele alır. Yapıtları son derece heterojen unsurlardan oluşur (yerleştirme, video, ses yerleştirmesi, sesli tur, halılar, çeşitli boyutlarda imajlar vb). Silvina Der-Meguerditchian, Ermeni çağdaş sanatçılar platformu “UnderConstruction” (www.underconstructionhome.net) kurucusudur. 52. Venedik Bienali’nde ilk “off” Ermeni Diasporası temsilinin ve 53. Venedik Bienali resmi programı kapsamında “Voulu/obligé, Outskirts of a small contradiction” sergisinin küratörlüğünü yaptı. 2010’dan bu yana Osmanlı Ermeni köy ve kent yaşamıyla ilgili canlandırmalar üzerine çalışan www.houshamadyan.org projesinin sanatsal direktörü olan sanatçı, 5 yıldır Türkiye’de projeler yürütüyor. Sıklıkla Berlin’deki ballhausnaunynstrasse tiyatrosu, Gorki Tiyatrosu ve İstanbul’da bulunan Anadolu Kültür ile işbirliği yapıyor. Halen İstanbul Tarabya’da Alman Konsolosluğu bünyesinde davetli sanatçı olarak çalışmalarını sürdürüyor.

Lives and works in Berlin. The artist is the granddaughter of Armenian immigrants to Argentina and was born in Buenos Aires in 1967. Since 1988 she has lived in Berlin. Her artistic work deals with issues related to the burden of national identity, memory, the role of minorities in the society and the potential of a space “in between”. Her work uses a very heterogeneous language (installation, video, sound installation, rugs). She is the initiator of the platform for Armenian artists and curator of “UnderConstruction” (www.underconstructionhome.net), the first representation of the Armenian Diaspora at the 52nd Venice Biennial and “Voulu/obligé, Outskirts of a small contradiction” in the official program of the 53rd Venice Biennial. Since 2010 she has worked as artistic director of Houshamadyan (www.houshamadyan.org), a project which reconstructs Ottoman Armenian town and village life. She works closely with the ballhausnaunynstrasse theater, the Gorki Theater [Berlin] and Anadolu Kultur. She is currently a fellow at Kulturakademie Tarabya in Istanbul, a residency program of the German Foreign Ministry.

SILVINA DER-MEGUERDITCHIAN, 2013
AİLELER 1 VE AİLELER 2
FAMILIES 1 AND FAMILIES 2
Lamine edilmiş dijital baskı ve yün
Laminated digital print and wool

İstanbul merkezli bağımsız bir insan hakları kuruluşu olan Hakikat Adalet Hafıza Merkezi çatışma dönemlerinde ve otoriter yönetimler altında yaşanan ağır insan hakkı ihlallerinin açığa çıkarılmasına, bu ihlallerle ilgili toplumsal hafızanın güçlendirilmesine ve adalet arayışlarında mağdurların desteklenmesine geçiş dönemi adaleti perspektifiyle katkı sunmak amacıyla Kasım 2011 tarihinde kuruldu. Somut bir ağır insan hakkı ihlali olan zorla kaybetmeler üzerine çalışmalarına başladı. Bu alanda yaptığı çalışmaları *Konuşulmayan Gerçek: Zorla Kaybetmeler, Zorla Kaybetmeler ve Yargının Tutumu, "Fotoğrafı Kaldırmak" Eşi Zorla Kaybedilen Kadınların Deneyimleri, Cezasızlık Sorunu: Soruşturma Süreci* başlıklarıyla raporlaştırdı. Bunun yanısıra, zorla kaybedilenlere yönelik bilgileri www.zorlakaybedilenler.org veritabanında topluyor.

Sergi kapsamında yer alan videolar, eşleri kaybedilen kadınların kayıp sonrasındaki yaşam mücadelelerine odaklanan *"Fotoğrafı Kaldırmak"* raporunda yer verilen görüşmelerden derlenmiştir.

As an independent human rights organization based in Istanbul, Truth Justice Memory Center was established in November, 2011 with the aim of contributing to the uncovering of grave human rights violations at times of conflict and under authoritarian regimes, the strengthening of collective memory about those violations, and supporting survivors in their pursuit of justice with the perspective of transitional justice. Currently the Center's main area of work is enforced disappearances. *Unspoken Truth: Enforced Disappearances, Enforced Disappearances and the Conduct of Judiciary, "Holding up the Photograph" Experiences of the Women Whose Husbands were Forcibly Disappeared, Impunity Problem: Investigation Process* are the publications about the recent studies. Besides, collected information about the enforced disappearance cases are being archived at an online database www.zorlakaybedilenler.org.

Video records exhibited are edited from the interviews that formed the basis for the report titled *"Holding up the Photograph"*, which focuses on the experiences of the women, whose husbands were forcibly disappeared.

HAKİKAT ADALET HAFIZA MERKEZİ, 2014
TRUTH JUSTICE MEMORY CENTER
FOTOĞRAFI KALDIRMAK

HOLDING UP THE PHOTOGRAPH
3 Kanallı video 3 channel video

İçerik hazırlama Content preparation: Hatice Bozkurt, Özgür Sevgi Göral, Özlem Kaya
Video edit: Burcu Kolbay, Lara Güney

GÜLSÜN KARAMUSTAFA

Ankara'da doğdu. İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde eğitimini tamamladı. İstanbul'da yaşıyor ve çalışıyor.

2. 3. ve 4. Uluslararası İstanbul Bienali, 3. Gwangju, 8. Havana, 3. Cetinje, 1. Sevil ve 11. Kahire, 3. Singapur, 1. Kiev, 4. Selanik, 10. Gwangju, 31. Sao Paulo Bienallerine katıldı. Paris, Cenevre, Montreal, Münih, Helsingborg, Milano, Torino, Rotterdam, Kassel, Bonn, Salzburg, Viyana, Stuttgart gibi şehirlerde kişisel sergiler açtı. Almanya'nın Berlin, Bonn, Wiesbaden, Karlsruhe, Stuttgart, Köln, Hannover, Münih şehirlerinde, ayrıca Kopenhag, Eindhoven, Amiens, Graz, Cenevre, Cenova, Belgrad, Saraybosna, Zürih, Viyana, New York, Minneapolis, Taipei gibi merkezlerde çeşitli sergilere katıldı.

Yapıtları Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, MUMOK Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, Sammlung Essl, Klosterneuburg, Tate Modern Londra, Proje 4L Elgiz Modern Sanat Müzesi, İstanbul Modern, Van Abbe Museum Eindhoven, Museum of Contemporary Art Chicago koleksiyonlarında yer almaktadır.

Gülsün Karamustafa was born in Ankara. She graduated from the Istanbul State Fine Arts Academy. She lives and works in Istanbul.

She participated in the 2nd, 3rd and 4th International Istanbul Biennials, the 3rd Gwangju, 8th Havana, 3rd Cetinje, 1st Seville, 11th Cairo and 3rd Singapore, 1st Kiev, 4th Thessaloniki, 10th Gwangju, and 31st Sao Paulo Biennales. She opened solo exhibitions in Paris, Geneva, Montréal, Munich, Helsingborg, Milan, Torino, Rotterdam and Kassel, Bonn, Salzburg, Vienna, and Stuttgart, among others. She has taken part in exhibitions across Germany, including in Berlin, Bonn, Wiesbaden, Karlsruhe, Stuttgart, Cologne, Hanover, and Munich; and in cities across the world, including Copenhagen, Eindhoven, Amiens, Graz, Geneva, Genoa, Belgrade, Sarajevo, Zurich, Vienna, New York, Minneapolis and Taipei.

Her works are included in the collections of the Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris; MUMOK, Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien; Tate Modern, London; Essl Museum, Klosterneuburg, Proje 4L Elgiz Modern Art Museum; İstanbul Modern; Van Abbe Museum, Eindhoven; and the Museum of Contemporary Art Chicago.

GÜLSÜN KARAMUSTAFA, 2005
MEYDANIN BELLEĞİ
MEMORY OF A SQUARE
Çift kanallı video
Double channel video

SUSAN MEISELAS

Susan Meiselas New York'ta yaşayan bir belgesel fotoğrafçıdır. *Carnival Strippers* [1976], *Nicaragua* [1981], *Kurdistan: In the Shadow of History* [1997], *Pandora's Box* [2001] ve *Encounters with the Dani* [2003] kitapları yayımlandı. *El Salvador, Work of 30 Photographers* [1983] ve *Chile from Within* [1990] [2011'de e-kitap olarak tekrar yayınlandı] koleksiyonlarını yayına hazırlayanlar arasında yer aldı. Richard P. Rogers ve Alfred Guzzetti ile birlikte *Living at Risk* [1985] ve *Pictures from a Revolution* [1991] filmlerini yönetti. Meiselas, Latin Amerika'daki insan hakları sorunlarını ele alan önemli belgeseller yaptı. Fotoğrafları, Amerika'da ve uluslararası koleksiyonlarda yer almaktadır. 1992'de MacArthur Fellow ödülünü kazandı.

Susan Meiselas is a documentary photographer who lives and works in New York. She is the author of *Carnival Strippers* [1976], *Nicaragua* [1981], *Kurdistan: In the Shadow of History* [1997], *Pandora's Box* [2001], and *Encounters with the Dani* [2003]. She has co-edited two published collections: *El Salvador, Work of 30 Photographers* [1983] and *Chile from Within* [1990], rereleased as an e-book in 2011, and also co-directed two films: *Living at Risk* [1985] and *Pictures from a Revolution* [1991] with Richard P. Rogers and Alfred Guzzetti. Meiselas is well known for her documentation of human rights issues in Latin America. Her photographs are included in American and international collections. In 1992 she was made a MacArthur Fellow.

SUSAN MEISELAS, 1997-2014

Nam-ı Diğer KÜRDİSTAN
akaKURDISTAN

Duvara boyanmış harita ile zincirle tutturulmuş 17 kitapçık

Map painted on wall and 17 booklets with rings and chains

Kitapçık Türkçe çeviri Booklets Turkish translation: Gülin Ekinci

Web projesi Web project: <http://www.susanmeiselas.com/akakurdistan>

NARPHOTOS

NarPhotos, 2003 yılında bağımsız bir fotoğraf kolektifi olarak İstanbul'da kuruldu. Belgesel fotoğraf dilini dünyayı anlamak ve ifade etmek için görsel bir araç olarak kullanan kolektif, olayları sunulduğu şekliyle kabullenmektense, sorgulamayı tercih ediyor. Birlikte üretilen anların beraberinde getirdiği bilgi paylaşımı, dayanışma ve kolektif bilincin bir istisna haline geldiği bu zamanlarda yaşamın farklı durumlarını ortaya koyarak, yakın geçmişe dair toplumsal bir hafıza ve geniş bir tartışma alanı yaratıyor.

NarPhotos is an independent collective established in 2003 by photographers for whom documentary photography is a visual tool of "understanding and expressing" the world. Its aim is to show the diverse conditions of human life. In a time when producing together, sharing knowledge, support and collectivism have become the exception to the norm, the process of creating these projects as a collective is as important to the group as the final result. Members produce photo reportages with the idea of trying to change the current situation instead of accepting and protecting the existing circumstances.

<http://www.narphotos.net>

SERRA AKCAN

1974, İstanbul. 1997-1999 yılları arasında Boston NESOP'ta fotoğraf eğitimi aldı. 1999 yılından bu yana İstanbul'da serbest fotoğrafçı olarak çalışıyor ve belgesel fotoğraf çalışmalarına devam ediyor.

B. 1974, İstanbul. From 1997 to 1999 she attended the Professional Photography Program at the New England School of Photography in Boston. She currently works as a freelance photographer in İstanbul and has been producing documentary projects since 1999.

FATMA ÇELİK

1987, Diyarbakır. İnönü Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünden mezun oldu. 2009 yılından bu yana rehber öğretmen olarak Diyarbakır'da çalışıyor. 2010 yılında başladığı fotoğraf çalışmalarına devam ediyor.

B. 1987, Diyarbakır. She graduated from the Department of Psychological Counseling and Guidance at İnönü University. She has worked as a counselor in Diyarbakır since 2009 and began photography in 2010.

GÜLŞİN KETENÇİ

1975, İzmit. İTÜ'de Matematik eğitimi aldı. 2004 yılında başladığı fotoğraf çalışmalarına devam ediyor. Aynı zamanda belgesel film projelerinde çalışıyor.

B. 1975, İzmit. Studied mathematics at the İstanbul Technical University. She began photography in 2004. She also works as a director's assistant in various documentary film projects.

AYLİN KIZIL

1987, Diyarbakır. Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu. 2010 yılında başladığı fotoğraf çalışmalarına devam ediyor.

B. 1987, Diyarbakır. She graduated from Anadolu University Faculty of Pharmacy and is interested in photography since 2010.

SERPİL POLAT

1983, Dersim. 2004 yılında Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden mezun oldu. Diyarbakır'da öğretmenlik yapıyor. 2011 yılında World Press Photo seminerine katıldı. 2010 yılında başladığı fotoğraf çalışmalarına devam ediyor.

B. 1983, Dersim. She graduated from the Education Department of Fırat University in 2004. She works as a teacher in Diyarbakır and started photography in 2010. In 2011, she participated in the World Press Photo Seminar.

NARPHOTOS, 2005-2014
HATIRDA KALAN
REMAINING MEMORIES
Yerleştirme Installation
Fotoğraflar, fotoğraf albümleri
Photographs, photograph albums

LORIE NOVAK

Sanatçı Lorie Novak, New York Üniversitesi, Tisch Sanat Okulu Fotoğrafçılık ve Görüntüleme bölümünde profesördür ve The Hemispheric Institute of Performance and Politics kadrosundadır. Birçok sergide yer aldı. Aldığı çeşitli burs ve fonların yanı sıra Rockefeller Vakfı Bellagio Center [İtalya]; Bogliasco Vakfı [İtalya]; ArtSway [İngiltere]; ve Mac Dowell Colony [ABD] gibi rezidans programlarına katıldı. Fotoğrafları Chicago Sanat Enstitüsü, Ulusal Kütüphane - Paris, Yaratıcı Fotoğrafçılık Merkezi -Tucson ve Modern Sanat Müzesi - NY gibi çeşitli koleksiyonlarda yer almaktadır. Novak, hafıza ve aktarım konularını araştırırken farklı temsil teknolojilerini kullanıyor ve fotoğrafların kültürel anlamlarının yanı sıra, mahrem ve kamusal arasındaki ilişkiyi de değişime uğratiyor. 1996'dan bu yana sürdürdüğü ve aile fotoğraflarının hafızamızı nasıl şekillendirdiğini araştırılan web projesi collectedvisions.net, ilk interaktif hikâye anlatımı sitelerinden biri oldu. Daha fazla bilgi ve çok sayıdaki yayın hakkında ayrıntılar için: www.lorienovak.com

Lorie Novak is an artist and Professor of Photography & Imaging at Tisch School of the Arts, New York University and Associate Faculty at The Hemispheric Institute of Performance and Politics. She has been in numerous exhibitions, and is the recipient of grants and fellowships including residencies at the Rockefeller Foundation's Bellagio Center [Italy]; Bogliasco Foundation, [Italy]; ArtSway [England]; and Mac Dowell Colony [US]. Her photographs are in numerous permanent collections, including the Art Institute of Chicago; Bibliotheque Nationale, Paris; Center for Creative Photography, Tucson, AZ; and Museum of Modern Art, NY. Novak uses various technologies of representation to explore issues of memory and transmission, shifting cultural meanings of photographs, and the relationship between the intimate and the public. Her web project collectedvisions.net, 1996-present, exploring how family photographs shape our memory, was one of the earliest interactive storytelling sites. See www.lorienovak.com for more information and details of her many publications.

LORIE NOVAK, 2012-14
RASTGELE MÜDAHALE

RANDOM INTERFERENCE

Bilgisayarla yapılmış gelişigüzel görüntü dizisi
Computer-driven randomized image sequence
Web projesi Web project: www.randominterference.net

EMİNE GÖZDE SEVİM

Emine Gözde Sevim (d.1985) New York'ta yaşayan, aslen İstanbullu bir fotoğraf sanatçısıdır. Eğitimini New York Hudson Valley'deki Bard College'da yapmıştır.

Sevim, son yedi senedir Ortadoğu'ya odaklanmış olup, değişen günlük hayatı fotoğraflarıyla belgelemiştir. Çalışmalarının en son tamamlanmış olan ayağı Mısır'daki ayaklanma akabinde devam eden günlük hayatı belgeler. Tarihi dönüşüm zamanlarında yerel gerçeklikleri konu alan ve halen devam etmekte olan projesinin çerçevesinde, Sevim aynı zamanda 2007 yılında Afganistan'da ve 2010 yılında da İsrail ve Batı Şeria'da fotoğraflar çekmiştir. Merkezi Dubai'de bulunan East-Wing Galeri tarafından temsil edilmektedir.

Emine Gözde Sevim (b.1985) is a New York-based, Istanbul-born photographer. Educated at Bard College in New York's Hudson Valley, Sevim has dedicated the last seven years to exploring and documenting the changing face of life in the Middle East. Her most recently completed body of work focuses on everyday life in Egypt amidst escalating social unrest. As part of her comprehensive project in the region, Sevim has also documented provincial daily realities in the context of historical transitions in Afghanistan [2007] and Israel and the West Bank [2010]. She is represented by the Dubai based gallery East-Wing.

EMİNE GÖZDE SEVİM, 2014

DIŞ SES

VOICE-OVER

İnteraktif bilgisayar tabanlı uygulama

Interactive computer based application

Web projesi Web project: www.voiceoverproject.org

Development Uygulama: Dmitry Krasnoukhov

Tasarım desteği Design support: Olena Bulygina

AYLİN TEKİNER

1978, Nevşehir doğumlu. 2011'den beri İstanbul ve New York'ta yaşayan sanatçı ve aktivist Aylın Tekiner, 1999 yılında Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü'nden mezun oldu. 2003 yılında aynı bölümde yüksek lisansını, 2008 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı'nda doktorasını tamamladı. Doktora tezinden yola çıkarak hazırladığı *Atatürk Heykelleri: Kült, Estetik, Siyaset* adlı kitap 2010 yılında İletişim Yayınları'ndan çıktı. Yurtiçi ve yurtdışında karma ve kişisel sergilere katıldı. 2013 yılında Long Island Üniversitesi [Brooklyn-New York] Medya İletişim Tasarım Bölümü'nde Aktivizm, Sanat ve Yeni Medya dersi verdi. Tekiner, faili meçhul cinayetlerde yakınlarını kaybeden 28 ailenin kurduğu Toplumsal Bellek Platformu üyesidir.

B. 1978, Nevşehir, Turkey. She is an artist and activist based in New York and Istanbul. She undertook her B.A. and M.A. at Hacettepe University, Faculty of Fine Arts, Sculpture Department in Ankara, Turkey. In 2008 she received her Ph.D. at Ankara University, Institute of Educational Sciences, Cultural Fundamentals of Education Department. Her book, *Ataturk Statues: Cult, Aesthetics, and Politics*, evolved from her dissertation and was published by İletişim Yayınları [Turkey] in 2010. She has had solo shows and participated in the group exhibitions in Turkey and New York. She taught New Media, Art, and Activism at Long Island University, New York. She is a member of the Collective Memory Platform, which was formed by the families of 28 victims of the political murders in modern Turkey.

AYLİN TEKİNER, 2014
DUVARDA
ON THE WALL
Fotoğraf ve ses yerleştirmesi
Photography and audio installation
Fotoğraflar Photos: Fatih Pınar

TEŞEKKÜRLER
ACKNOWLEDGEMENTS

Sergideki işlere özel olarak ve/veya serginin geneline katkılarından ötürü aşağıdaki kişi ve kurumlara özel teşekkürlerimizi sunarız.

With our special thanks to the individuals or institutions for their supports and contributions to specific works or overall exhibition.

Evyenia Adamandidis
Theodoros Adamandidis
Selda Asal
Bulcu Kolbay
Tobias Nöbauer
Maside Ocak
Fatih Pınar
İlhan Sayın
Agustin Sevilla
Turan Tayar
Diana Taylor

*Duvar*da projesi için İHD İstanbul Şubesi Göz Altında Kayıplara Karşı Komisyon ve Maside Ocak'ın yardımlarıyla ulaşılan *Cumartesi Anneleri/İnsanları* arasından görüşülen kayıp yakınları

The relatives -known as “Saturday Mothers/People”- of the disappeared people under custody have been interviewed in the framework of *On the Wall* Project. The meetings were made possible by the kind support of Maside Ocak and Commission Against Disappearance under Custody, Human Rights Association – Istanbul Branch

“Fotoğrafı Kaldırmak”: Eşi Zorla Kaybedilen Kadınların Deneyimleri raporu için görüşülen tüm kadınlar

Women interviewed for the report titled *“Holding up the Photograph”*: Experiences of the Women Whose Husbands were Forcibly Disappeared

